

Handläggare/avsändare
Eva-Lena Aspetorp

Datum
2026-02-13

Handlingsplan för organ- och vävnadsdonation 2026–2030

Socialstyrelsen har tagit fram en nationell handlingsplan för organ- och vävnadsdonation, bifogas. Handlingsplanen, som är femårig och gäller 2026–2030, har som mål att Sverige ska ha en väl fungerande donationsverksamhet så att fler organ och vävnader kan tas tillvara och så att fler transplantationer kan ske. Visionen för det donationsfrämjande arbetet är att alla patienter som bedöms ha ett medicinskt behov av en transplantation ska kunna erbjudas det.

Det råder idag brist på organ för transplantation i Sverige. Många människor står i kö för en livräddande eller livsförlängande transplantation – men antalet tillgängliga organ räcker inte till. Behovet av vävnader – såsom hornhinnor, hud och hjärtklaffar – är också stort.

Handlingsplanen innehåller åtgärder för nationell, sjukvårdsregional och lokal nivå som alla ska bidra till att fler organ och vävnader kan tas tillvara.

Förutsättningar och åtgärder

Sex grundläggande förutsättningar för att tillvarata fler organ och vävnader har identifierats:

- En hög donationsvilja i hela befolkningen.
- Tydlig styrning och organisation.
- Adekvat kunskap och kompetens.
- Organdonation är en naturlig fråga i livets slutskede.
- En behovsstyrd vävnadsverksamhet.
- Optimerad utredning av vävnadsdonatorer.

Organdonation och vävnadsdonation är två skilda processer, och förutsättningarna och utmaningarna är därför inte desamma. Vidare står Sveriges vävnadsverksamhet inför flera förändringar i och med anpassningen till humanmaterialförordningen.

Mot denna bakgrund presenterar handlingsplanen följande prioriterade fokusområden för organ respektive vävnad:

Organdonation

- Skapa en struktur för verksamheter och övriga aktörer på olika nivåer som optimerar organdonation.
- Varje möjlig organdonator ska uppmärksammas.
- Öka kunskap och kompetens inom donation och transplantation.
- Stärka uppföljning, analys och utveckling.

Handläggare/avsändare
Eva-Lena Aspetorp

Datum
2026-02-13

Vävnadsdonation

- Säkerställa stöd till vävnadsverksamheten.
- Möjliggöra operativ styrning och uppföljning av vävnadsverksamheten.
- Synliggöra behovet av en stärkt vävnadsverksamhet.
- Öka kunskapen om vävnadsdonation.

Varje fokusområde innehåller ett antal åtgärder.

För organdonation är åtgärderna på flera nivåer: nationell, sjukvårdsregional, regional och lokal nivå. För vävnadsdonation är samtliga åtgärder på nationell nivå.

Implementeringen förutsätter att alla aktörer bidrar och hjälps åt för att genomföra åtgärderna. Detta förväntas stärka verksamheternas struktur och kapacitet, minska regionala skillnader och öka patienters möjligheter till transplantation.

Förslag till beslut

att föreslå Samverkansnämnden

att Samverkansnämnden ställer sig bakom Socialstyrelsens nationella handlingsplan för organ- och vävnadsdonation 2026–2030 och verkar för att genomföra dess intentioner, att ge Ledningsgruppen i uppdrag att initiera en analys av sjukvårdsregionens förutsättningar att genomföra åtgärder enligt handlingsplanen, samt vid behov föreslå insatser för att stärka donationsverksamheten på sjukvårdsregional nivå, att återrapportering, med resultat av gap-analysen och förslag till åtgärder, sker till nämnden senast under december 2026,

att föreslå Samverkansnämnden

att rekommendera sjukvårdsregionens regioner

att ställa sig bakom Socialstyrelsens nationella handlingsplan för organ- och vävnadsdonation 2026–2030 och verka för att genomföra dess intentioner, samt att samverka med övriga regioner i sjukvårdsregionen för att säkerställa en gemensam struktur och koordinering av arbetet med organ- och vävnadsdonation i enlighet med handlingsplanen.

Bilagor

[Donation – en nationell angelägenhet, Handlingsplan för organ och vävnadsdonation 2026-2030](#)